

Innspillsverksteder med folkevalgte og administrasjon våren 2026

1. Innledning

Våren 2026 ble det gjennomført innspillsverksteder med folkevalgte, ungdomsrådet og administrasjonen i Sarpsborg kommune i forbindelse med oppstart av revidering av kommuneplanens samfunnsdel. Formålet med innspillsverkstedene var å sikre tidlig involvering og å finne hovedretningen for Sarpsborg mot 2040.

Innspillsverkstedene ble gjennomført med formannskapet, kommunens tre hovedutvalg, ungdomsrådet, samt med kommunens virksomhetsledere. Det ble gjennomført seks innspillsverksteder og totalt har rundt 100 personer kommet med innspill.

- 17. april: Formannskapet
- 22. april: Administrasjon
- 28. april: Hovedutvalg for kultur og oppvekst
- 29. april: Hovedutvalg for plan, miljø og teknikk
- 30. april: Hovedutvalg for velferd og folkehelse
- 22. mai: Ungdomsrådet

2. Opplegget for innspillsverkstedene

Innspillsverkstedene ble gjennomført i to deler av 45 minutter, og fulgte den samme hovedstrukturen. I del 1 fikk deltakerne en introduksjon til hva kommuneplanens samfunnsplan er, hva dagens samfunnsplan inneholder, og hvorfor den skal revideres. Deretter ble deltakerne spurt om å reflektere rundt fire spørsmål:

1. Hva skal vi ha fokus på fram mot 2040?
2. Hva må vi tørre å gjøre mindre av mot 2040?
3. Hvordan skal vi sammen sørge for at samfunnsplanen blir nyttig?
4. Hvordan kan Sarpsborg sin visjon mot 2040 se ut?

Via Menti.com ble svarene samlet inn anonymt og publisert i sanntid på skjermen. Enkelte av svarene ble deretter gjennomgått og utdypet i plenum.

I del 2 var fokuset Sarpsborg i 2040. Deltakerne ble presentert for utfordringsbildet lokalt, nasjonalt og globalt, og hvilke premisser som ligger til grunn for fremtiden. Deretter ble deltakerne delt i grupper på 3-6 personer, der de sammen skulle lage sin drømmeforside i Sarpsborg Arbeiderblad i 2040. Virksomhetslederne skulle lage forslag til overskrifter på Sarpedia, Sarpsborg kommunes intranettside. Alle ble oppfordret til å drømme og tenke stort. Overskriftene skulle bidra til å svare på spørsmålet «*Hvis vi lykkes med samfunnsutviklingen fram mot 2040, hvordan vil Sarpsborg se ut i 2040?*». For å sette i gang gruppene, ble det vist eksempler på avisforsider fra fremtiden.

Verkstedene ble justert noe og tilpasset det enkelte møtet. Opplegget i ungdomsrådet beskrives i eget punkt under.

3. Gjennomgang og sammendrag av innspill

I løpet av de seks innspillsverkstedene kom det inn over 250 innspill via Menti.com. Flere av drøftningspunktene ble også gjennomgått muntlig i plenum, og avis- og intranettforsider ble vist fram i plenum og muntlig presentert. Enkelte innspill ble diskutert og nye momenter kom fram underveis. Det ble tatt notater fra møtene.

De samlede innspillene fra formannskap, hovedutvalg og formannskap ble slått sammen med hjelp av KI-verktøyet Microsoft CoPilot. KI's sammenslåing er kvalitetssikret.

Sammenslåingen presenteres under:

Det er relativt stor samstemthet mellom politisk nivå (hovedutvalg og formannskap) og administrativt nivå (virksomhetsledere). Samlet peker innspillene mot én tydelig hovedretning: Sarpsborg må satse mer på forebygging, fellesskap og det som gir størst effekt, slik at vi kan bruke færre ressurser på reparasjon. Forebyggingen må likevel gjøres innenfor realistiske rammer. Dette er ikke bare et verdimeessig utsagn, men også et tydelig styrings- og prioriteringssignal.

Nedenfor gis en oppsummering av innspillene:

➔ Samfunnsplanen må tørre å prioritere

A. Forebygging, barn og unge

Forebygging går igjen på alle nivåer, men virksomhetslederne er spesielt tydelige på dybden:

- «Lukke døra til stallen før hesten løper»
- Satse på universelle tjenester lavt i trappen
- Dreie fra individfokus til fellesfokus og levekår
- Tidlig innsats, livsmestring og få bort barnefattigdom

Mulighetene for forebygging må ses i sammenheng med ressursmangel framover (folk og penger). Likevel handler det tydelig om verdier. Forebygging beskrives eksplisitt som en nødvendighet for bærekraft, ikke bare som en politisk ambisjon. Ifølge innspillene bør forebygging, barn og unge være første og tydeligste hovedmål i samfunnsplanen.

B. Attraktivitet og fellesskap, men med ny realisme.

De folkevalgte fokuserer på stolthet, tilhørighet og identitet. Vi må sørge for at «Sarpsborg er hjem», og satse på kultur, byliv og frivillighet. Virksomhetslederne støtter dette, men knytter attraktivitet tettere til nærmiljø, barnefamilier, aktiviteter «der folk bor» og universelle tilbud fremfor spissede særtiltak.

Her skjer det en viktig sammensmelting: Attraktivitet er ikke bare store, symbolske løft, men hverdagsliv som fungerer. Vi må snakke om alt som er bra i Sarpsborg, slik at vi kan løfte byen opp og fram.

C. Arbeidsplasser, kompetanse og byutvikling

Viktige kjernepunkter og fokusområder mot 2040 er:

- Byutvikling som ramme for gode liv

- Befolkningsveksten tilsier at vi trenger nye arbeidsplasser
- Det bør være fokus på flere kompetansearbeidsplasser
- Fra industri til teknologi og innovasjon
- Vi må jobbe for å få en høyere utdanningsinstitusjon (universitet eller høyskole)
- Grønne næringer og arealer
- Sarpsborg som samferdsel- og logistikkknutepunkt
- Kompetanseutvikling
- Samarbeid med privat og frivillig sektor

Samlet peker dette mot samfunnsutvikling som system, ikke enkelttiltak. Vi må se bolig, arbeid, utdanning og mobilitet i sammenheng. Det offentlige, private og frivilligheten må samarbeide. Vi må snu fokuset fra industribyen Sarpsborg til teknologi byen Sarpsborg.

➔ Korrektiver framover

A. Hva kommunen må gjøre mindre av

Virksomhetsledningens innspill er usedvanlig tydelige, og går lenger enn politikerne på enkelte punkt:

Kommunen må gjøre mindre av:

- ikke-lovpålagte oppgaver
- «rettighetstenkning» uten plikter
- for høy standard på alle tjenester
- dokumentasjon uten verdi
- byråkrati og silotenkning
- fokus på å være «best» og «først»
- alene-løsninger der samarbeid er mulig
- tjenester som innbyggere/pårørende kan ivareta selv

Dette samsvarer fullt med de folkevalgtes ønske om prioritering, og budskapet om å «si oftere ja, men også tydelig nei». Samfunnsplanen må eksplisitt støtte vanskelige prioriteringer, ellers mister den legitimitet i organisasjonen.

B. Godt nok er faktisk godt nok

Gjennomgående innspill er at «vi må stå trygt i det vi gjør» og at «vi må være fornøyde med godt nok». Dette er ekstremt viktig i en kommune med forventet mangel på arbeidskraft, et økende behov for tjenester og en presset økonomi. «Godt nok» er et normativt veivalg, og samfunnsplanen bør erkjenne det eksplisitt. Dette tvinger også fram prioriteringer.

➔ Hvordan bør samfunnsplanen utformes?

Alle nivåer sier det samme, men virksomhetslederne er mest konkrete: Samfunnsplanen må være kort, enkel, konkret, målbar og fri for floskler. Samfunnsplanen skal være et viktig verktøy og må kunne brukes. Viktige krav er at den utformes med få mål og at det dermed gjøres reelle valg i prosessen. Det må være en tydelig rød tråd fra samfunnsplanen til virksomhetsplaner og ut i praksis. Samfunnsplanen må være relevant for alle tjenesteområder, men ikke for detaljstyrende. For å sørge for at planen brukes må planen

være digital og lett tilgjengelig. Et stort bonus vil være at samfunnsplanen utformes slik at den er egnet til å bryte siloer.

➔ **Samlet konklusjon, hva forteller innspillene?**

Når alle innspill ses samlet, peker de tydelig mot at samfunnsplanen bør:

- ✓ Ha forebygging, barn og unge, levekår som klar førsteprioritet
- ✓ Være ærlig om begrensninger i økonomi og kapasitet
- ✓ Støtte prioritering, standardreduksjon og omstilling
- ✓ Bygge fellesskap, attraktivitet og stolthet, via innbyggernes hverdagsliv
- ✓ Være et styringsverktøy som brukes, ikke et verdidokument som beundres

4. Samfunnsplanen i ungdomsrådet

I ungdomsrådet ble opplegget justert enda litt mer for å bedre tilpasses målgruppen. I tillegg til å svare på spørsmålene om hva de synes kommunen skal fokusere på og gjøre mindre av mot 2040, ble de også spurt om konkrete forslag til hvordan unge skal involveres i arbeidet rundt ny samfunnsplan. Også ungdomsrådet fikk bruke det digitale verktøyet Menti.com til å avgi sine svar.

Ungdomsrådet etterlyser bred, tidlig og reell medvirkning i arbeidet med ny samfunnsplan. De ønsker at kommunen oppsøker ungdom på deres egne arenaer, kombinerer fysiske og digitale medvirkningsformer, bruker sosiale medier aktivt og gir ungdom tydelig innflytelse på utviklingen av planen. Åpenhet, dialog og synliggjøring av hvordan innspill blir fulgt opp trekkes fram som viktige forutsetninger for et godt medvirkningsarbeid.

«Ta kontakt med ungdommene, igjennom skole, elevråd, fritidsklubb, idrett, snakk med ungdommen! Oppsøk steder der vi er og spør oss.» Sitat av innspill fra Ungdomsrådet 22. mai 2026.

Ungdomsrådet ble også utfordret til å lage videoer gruppevis der de skulle svare på hvordan Sarpsborg har lyktes med å bli den beste kommunen for barn og unge. Dette resulterte i tre unike filmer om framtidens Sarpsborg.

Videoene viser ungdomsrådets forslag til hvordan Sarpsborg ser ut for barn og unge i 2040. Filmene fokuserer på at vi i 2040 ser resultatene av gode valg:

- ➔ Enda flere i jobb gjennom utdanning og tilrettelegging
- ➔ Ingen iPad i 1.-3.klasse
- ➔ Alle kan lese og skrive
- ➔ Lærlinger har læreplass
- ➔ Sommerjobber til ungdommer
- ➔ Masse møteplasser i sentrum
- ➔ Ungdomskontakter som er tilstede
- ➔ Helsestasjon for ungdom (HFU) er åpen hele tiden
- ➔ Ungdommen er engasjerte
- ➔ Sarpsborg er grønnere, det er flere parker og sykkelveier
- ➔ Mange møteplasser for ungdom, inkludert åpne idrettshaller
- ➔ Flere ansatte på skolene

→ Alle skoler i Sarpsborg er bra skoler: bra bygg, god ventilasjon, trygge og inkluderende

Ungdomsrådets framtidsbilder av Sarpsborg i 2040 viser en kommune som satser på utdanning, arbeid, inkludering og gode oppvekstvilkår. De ønsker trygge og gode skoler, flere møteplasser, tilgjengelige tjenester for ungdom, et grønnere nærmiljø og et samfunn der alle unge har mulighet til å delta, mestre og engasjere seg.